

Criteria lijst met toelichtingen zoals gebruikt in de Kennisnet tool “Keuzehulp Leermiddelcriteria”

criteria zijn zowel voor po als vo, uitzonderingen worden aangegeven.

Inhoud

Aspecten	Beschrijving	Criteria	Toelichting/voorbeelden in Info button
Leerstofinhoud	Kijk hierbij naar de leerstofinhoud, de aansluiting op het curriculum en de wijze waarop de leerstof is geordend.	1. Alle relevante (vak)domeinen komen aan de orde.	
		2. De inhoud van de leerstof sluit aan bij het wettelijk vastgesteld curriculum.	<i>Denk aan: kerndoelen, eindtermen, referentieniveaus.</i>
		3. De ordening van de leerstof sluit aan bij de gewenste manier van werken.	<i>Bijvoorbeeld: thematisch, concentrisch of cursorisch.</i>
		4. Er zijn mogelijkheden voor variatie in de leerstofordening.	<i>De methode geeft de leraar de ruimte om zelf te variëren met de leerstof, en geeft daar suggesties voor zoals: andere volgorde, modulaire opzet, eigen arrangement.</i>
		5. Er zit een logische opbouw in de leerstof, nieuwe leerstof krijgt de nodige aandacht.	
Contexten	Contexten vormen een verbinding met de werkelijke wereld en geven betekenis aan de leerstof. Contexten maken leerlingen duidelijk waarom je iets leert of geven gelegenheid de leerstof toe te passen.	6. De contexten zijn relevant voor de leerstof.	
		7. De contexten zijn aansprekend voor leerlingen.	<i>Sluiten aan bij belevingswereld (leeftijd, interesses jongens/meisjes etc.)</i>
		8. De contexten zijn realistisch, herkenbaar en actueel.	
		9. Er worden zowel contexten uit de dagelijkse leefwereld als beroeps- en wetenschappelijke contexten gebruikt. (vo)	
Vaardigheden	Aandacht voor de ontwikkeling van vakspecifieke en vakoverstijgende vaardigheden.	10. Er is systematisch aandacht voor vakspecifieke vaardigheden.	<i>Bijvoorbeeld practicum- of kaartvaardigheden.</i>
		11. Er is systematisch aandacht voor 21e eeuwse of brede vaardigheden.	<i>Communiceren, samenwerken, sociale & culturele vaardigheden, zelfregulering, kritisch denken, creatief denken, probleem oplossen, ondernemend denken en handelen, oriëntatie op jezelf je studie en je loopbaan, computational thinking, informatievaardigheden, ICT-</i>

			<i>basisvaardigheden en mediawijsheid.</i>
		12. Er is aandacht voor leren leren.	<i>Manieren en strategieën om te leren.</i>
		13. Er worden verschillende (leer)strategieën aangeboden.	<i>Leerlingen kunnen zo uitvinden welke vaardigheden ze kunnen gebruiken om zich (nieuwe) leerstof eigen te maken.</i>
Evaluatie	Aandacht voor observatie, examenvoorbereiding en toetsing. En voor de mogelijkheden om resultaten te registreren en de vorderingen van leerlingen te volgen.	14. Er zijn handreikingen/ aanwijzingen voor observatie (po).	<i>Observatiepunten, observatielijsten, kijkwijzers.</i>
		15. Er zijn voldoende toetsen.	<i>Mate van toetsen sluit aan bij het toetsbeleid van school.</i>
		16. Er is voldoende variatie in toetsen.	<i>Oefen-, instap-, eind-, diagnostische, formatieve toetsen, portfolio.</i>
		17. Leerlingen kunnen regelmatig een tussentijdse toets maken.	<i>Zo kunnen zij zien of ze de nieuwe lesstof al voldoende beheersen.</i>
		18. Er zijn (geautomatiseerde) mogelijkheden om de toetsresultaten te registreren en de leerlingen te volgen.	
		19. Er wordt persoonlijke feedback gegeven op antwoorden om de leerling te begeleiden.	
		20. De toetsen zijn adaptief.	<i>Aparte toets(onderdelen) voor verschillende niveaus; geautomatiseerde toetsen passen zich aan aan de resultaten.</i>
		21. De methode biedt na de toets voldoende handreikingen en hulpmiddelen voor vervolgcacties voor alle leerlingen.	
		22. De methode biedt voldoende handvatten voor examenvoorbereiding (vo).	<i>De diepgang van de behandelde Centraal examenstof (CE) en de bijbehorende opgaven zijn in overeenstemming met wat op het CE verwacht wordt. Er wordt duidelijk gemaakt welke stof voor CE en voor het SE (schoolexamen) geldt en welke stof buiten het examenprogramma valt. Er wordt geoefend met examenopgaven.</i>
		Samenhang	Mogelijke verbanden met andere vakken of leergebieden. En samenhang tussen de domeinen van een vakgebied.
24. Er worden binnen een vakgebied relaties gelegd tussen de domeinen.	<i>Bijvoorbeeld bij Nederlandse taal samenhang tussen de domeinen lezen en schrijven.</i>		

		25. De verbanden tussen de leerstofonderdelen zijn duidelijk voor de leerlingen.	
--	--	----------------------------------------------------------------------------------	--

Gebruik

Aspecten	Beschrijving	Criteria	Toelichting/voorbeelden
Didactische aanpak	De rol van de leraar bij het lesgeven, het gehanteerde instructiemodel, het mobiliseren van voorkennis, zelfstandig werken en leren, zelfontdekkend leren, werkvormen, taalgebruik, samenwerken en (zelf)evaluatie en reflectie.	1. De door de methode beoogde rol van de leraar sluit aan bij het onderwijsconcept en daarbij passende manier van lesgeven.	<i>Weinig/veel sturend, weinig/veel voorbeelden, vanuit de context of conceptueel.</i>
		2. Het gebruikte instructiemodel sluit aan bij het onderwijsconcept van de school.	<i>EDI (Expliciete Directe Instructie), IGDI (Interactieve Gevarieerde Directe Instructie), probleemgerichte instructie, (zelf)ontdekkend leren, samenwerkend leren, etc.</i>
		3. De instructie is opgenomen in het leerlingenmateriaal.	
		4. De doelen zijn vermeld in het leerlingenmateriaal.	
		5. Er zijn specifieke materialen om de instructie te ondersteunen.	<i>Bijvoorbeeld: digibordsoftware, instructiefilmpjes, concrete materialen.</i>
		6. Er wordt aangegeven welke voorkennis verwacht wordt.	
		7. Er worden geïntegreerde mogelijkheden voor zelfstandig werken en leren geboden	<i>Aanwijzingen en/of opdrachten voor zelfstandig werken, omschrijving van leerdoelen aan begin van een les.</i>
		8. Er wordt een scala aan werkvormen gebruikt	<i>Schriftelijk, mondeling, spelopdrachten, praktisch en/of onderzoekopdrachten, opdrachten voor (zelf)ontdekkend leren, coöperatieve werkvormen.</i>
		9. Het taalgebruik is afgestemd op het niveau van de leerling.	
		10. Leerlingen worden uitgedaagd tot (zelf)evaluatie en reflectie.	
Uitvoering	Onder uitvoering vallen zaken die te maken hebben met de lay-out en de illustraties.	11. De methode heeft een aantrekkelijke/aansprekelijke opmaak.	<i>Goede balans tussen tekst en beeld, goede balans in kleurgebruik, overzichtelijke opbouw van een hoofdstuk, heldere bewegwijzering voor leerlingen.</i>
		12. De illustraties zijn duidelijk en functioneel.	<i>Aansprekende en realistische beelden, zowel foto's als tekeningen.</i>

		13. De materialen van de methode zijn kwalitatief goed en duurzaam.	
		14. De digitale materialen bieden duidelijke navigatie.	
		15. De digitale materialen zijn geschikt voor de aanwezige devices.	
		16. De digitale leermiddelen zijn Saas-applicaties.	<i>Digitale leermiddelen hoeven niet meer geïnstalleerd te worden, maar zijn bereikbaar via internet.</i>
Hanteerbaarheid	Zoals ondersteunende website en ander aanvullend en ondersteunend materiaal, de handleiding en de prijs van de methode.	17. Er is ondersteuning voor de leraar via een duidelijke handleiding en/of een website.	<i>Lesbeschrijvingen, didactische tips, toetsen, aanwijzingen voor combinatiegroepen (po).</i>
		18. Er is ondersteuning voor de leerlingen in de leerlingenmaterialen of via een website.	<i>Audiovisueel materiaal, samenvattingen, extra oefenstof en dergelijke.</i>
		19. Met de methode kan naar keuze digitaal, op papier of in een mengvorm worden gewerkt.	
		20. Er is een koppeling mogelijk van de toetsresultaten met LVS, ELO of Dashboard.	
		21. Er worden suggesties voor koppeling met de actualiteit gegeven.	<i>Bijvoorbeeld op de methodesite of in een nieuwsbrief.</i>
		22. De methode is flexibel in gebruik.	<i>Er wordt verwezen naar alternatieve materialen/bronnen, er kan makkelijk geactualiseerd worden, er kan makkelijk gecombineerd worden met ander lesmateriaal.</i>
		23. Er zijn handzame antwoordenboeken.	
		24. De prijs van de methode (inclusief (digibord)software, licenties, jaarlijks terugkerende kosten en dergelijke) past binnen de begroting.	
Schoolsituatie en onderwijsvisie	Hieronder vallen zaken als de situatie waarin de school zich bevindt (bijv. achterstandswijk/stad/platteland, diversiteit leerlingpopulatie), denominatie, schoolconcept (bijv. Dalton of 10-14 onderwijs),	25. De methode biedt ondersteuning bij het gebruik in combinatieklassen (po).	
		26. De methode sluit qua leerstof, didactiek, pedagogiek, levensbeschouwing of organisatie aan bij de uitgangspunten en onderwijsvisie van de school.	

	onderwijsvisie of schoolprofilering.	27. De methode voldoet aan de eisen/randvoorwaarden die vanuit het leermiddelenbeleid van de school zijn geformuleerd.	
		28. De methode biedt voldoende kansen en mogelijkheden om de door de school geformuleerde onderwijsvisie te realiseren.	
Maatwerk	Mogelijkheden om de leerstof te arrangeren en aan te passen. Mogelijkheden voor differentiatie .	29. Er kan bestaand en/of zelfgemaakt lesmateriaal worden toegevoegd.	
		30. Er is differentiatie mogelijk in de instructie.	<i>Mogelijkheden zoals: pre-teaching, verlengde/verkorte instructie, instructie voor specifieke doelgroepen.</i>
		31. Er zijn differentiatiemogelijkheden in de verwerking van de leerstof.	<i>Differentiatiemogelijkheden op niveau, interesse, tempo, leerstijl.</i>
		32. Er is differentiatie mogelijk na een oefen- of diagnostische toets.	<i>Mogelijkheden voor remediëring, herhaling of verrijking.</i>
Tijdsbesteding	Bij tijdsbesteding wordt gekeken naar de benodigde onderwijstijd, de voorbereidingstijd en de geboden handreikingen voor de planning.	33. De benodigde onderwijstijd past binnen het aantal lessen voor het betreffende vak(gebied).	
		34. De verdeling van de lestijd over de verschillende domeinen, onderwerpen, thema's en dergelijke is volgens wens.	
		35. De voorbereidingstijd voor de leraar is acceptabel.	
		36. De methode geeft aanwijzingen, handreikingen e.d. voor de planning en zicht op de verdeling van de lestijd en/of de tijdsbesteding voor de leraar.	
		37. De methode geeft aanwijzingen, handreikingen e.d. voor de planning en/of tijdsbesteding voor de leerling.	